

Bijlage – inleiding dhr. A.R. Bronkhorst

Christelijk opvoeden en onderwijzen – nú en in de toekomst?!

Het christelijk opvoeden en onderwijzen is een zaak die ons allen raakt. Het is een plicht, opdracht, eis, zo u wilt roeping, die ons als ouders, kerken, scholen en organisaties diep verbindt. Een roeping die we kennen, maar die telkens opnieuw doordacht en doorleefd moet worden. Juist in een tijd waarin de vanzelfsprekendheid ervan afbrokkelt.

1. Fundament: Gods Woord centraal

Christelijk opvoeden begint bij Gods Woord; onze kinderen daarin te wortelen en funderen. Het Woord bepaalt ons bij wie wij zijn: schepsels van God, om eigen schuld gevallen mensen en onze redding is alleen buiten onszelf te vinden. Zie ook het doopformulier: *Eerstelijk, dat wij met onze kinderen in zonden ontvangen en geboren en daarom kinderen des toorns zijn, zodat wij in het Rijk Gods niet kunnen komen, tenzij wij vannieuws geboren worden. Dit leert ons de ondergang en besprenging met het water, waardoor ons de onreinheid onzer zielen wordt aangewezen; opdat wij vermaand worden een mishagen aan onszelven te hebben, ons voor God te verootmoedigen, en onze reinigmaking en zaligheid buiten onszelven te zoeken.*

Deze grondslag, belijdenis, Bijbelse mens- en kindbeeld bepalen het doel, de richting en inhoud van opvoeding en onderwijs. De Heere wil werken door de middelen; dit geeft opvoeders, ambtsdragers en onderwijsgeevenden een diepe verantwoordelijkheid. De tijdsgeest promoot autonomie maar de Bijbel roept op tot gehoorzaamheid, ootmoed en vreze des Heeren. Dat botst. Maar we mogen ons er niet aan aanpassen. Dat wij hierin als Salomo bidden om wijsheid (dat is volgende de kt: Geef dan Uw knecht een horend hart, dat wijsheid vatten kan; verstaan is meer dan alleen horen).

2. Bondgenoten, verbinding en versterking

De VBSO is geen schoolbestuur, geen kerkelijke instantie, geen kennisinstituut maar een vereniging die ouders en scholen wil helpen hun doopbelofte, afgelegd voor Gods aangezicht in het midden van de gemeente, na te komen. We zijn ontstaan uit hun/uw 'roeping', en staan hun terzijde – als bondgenoot. Samen met het KOC bieden we ondersteuning op drie fronten: identiteit, kwaliteit en beleid. Denk aan belangenbehartiging (in nauwe samenwerking met VGS), ondersteuning toezicht en bestuur, kwaliteit, visietrajecten, teamtoerusting, regiobijeenkomsten, en netwerkvorming. Maar ook aan projecten als:

- Bijbels Onderwijzen – identiteitsgericht werken vanuit het Woord.
- Begrijpend Bijbellezen – toerusting voor leerlingen en leerkrachten.
- Woord & beeld – over mediawijsheid en Woordcultuur.
- Scheppingsorde – over man/vrouw, seksualiteit, huwelijk en gezin.
- Identiteitskaarten & handreikingen – voor onze medewerkers/hulpverleners en hun inzet in uw gezinnen.

VBSO waardeert de (onderlinge) contacten met schoolbesturen en kerkenraden maar zegt tegelijk dat deze vaak nog wat beperkt zijn. Hoe betrokken zijn onderwijs en kerk op elkaar, hoe zijn de contacten tussen schoolbesturen en kerkenraden. Gezamenlijk is er de verantwoordelijkheid dat de doopleden van de gemeente als leerlingen op de scholen het onderwijs in overeenstemming met de doopbelofte kunnen ontvangen; VBSO en KOC kunnen daarbij ondersteunend zijn. Wat kan een kerkenraad concreet doen? De volgende voorbeelden worden genoemd:

- Structureel contact onderhouden met bestuur van de plaatselijke school;
- Aandacht besteden aan identiteit en onderwijs tijdens huisbezoek en preek;
- Ambtsdragers beschikbaar stellen voor schoolbesturen (en RvT VBSO en KOC);
- Jongeren toerusten om vanuit Schrift en belijdenis onderwijs te volgen en te geven;
- Samen met ouders en school nadenken over thema's die nu spelen en tegelijk langdurig onze aandacht vragen: vorming, seksualiteit, media en cultuur.

3. De urgentie van het nú

Waarom nú dit appel? Omdat de tijdgeest ons overspoelt en inhaalt. Het klassieke Bijbelse opvoedingsideaal staat onder druk – van binnenuit én van buitenaf. Dat heeft gevolgen voor hoe we omgaan met onze kinderen. Denk bijvoorbeeld aan:

- AI – kunstmatige intelligentie beïnvloedt leerprocessen, identiteitsvorming en wereldbeeld.
- Media – jongeren worden 24/7 beïnvloed buiten het zicht van ouders en kerk.
- Individualisering – collectieve verantwoordelijkheid vervaagt, ook in gezinnen.
- Ontlezing – de omgang met Gods Woord verdampt. Nog los van alle discussie om de Statenvertaling en rol en verantwoordelijkheid van de door de kerken opgerichte Stichting daarin.
- Pedagogiek – draait vaak om zelfontplooiing, niet om zelfverloochening.

We merken het in de klas, aan de bestuurstafel, in de consistorie, bij de hulpvragen aan KOC. Jongeren missen ankers, ouders zoeken houvast, schoolbesturen en kerken worstelen met toerusting. Daarom willen wij met u opnieuw funderen: Voor wie doen we het? Waarom doen we dat? En: Hoe en wat doen we voor hen? Zodat kinderen niet alleen hun schoolperiode goed doorlopen, een plaats in de maatschappij krijgen, maar vooral geworteld en gefundeerd in het Woord zijn, in leer en leven, mag het zijn in woord en daad, met hart en mond.

4. Gedeelde verantwoordelijkheid

De VBSO is een vereniging. Geen externe organisatie, geen dienstverlener op afstand. We zijn van en voor de leden. En zonder uw betrokkenheid kunnen we het niet doen. Wat vraagt dat?

- *Principiële verbondenheid*: niet alleen met onze bedoeling, ook met onze grondslag.
- *Actieve betrokkenheid*: bij projecten, trajecten en toerusting.
- *Gebed en gesprek*: het werk vraagt voorbede én inhoudelijke reflectie.
- *Middelen*: mensen, tijd, financiën – gedeelde lasten maken het werk mogelijk.

U bent geen klant, maar mededragers. Lidmaatschap is méér dan contributie: het is mandaat. Voor samen optrekken, samen leren en samen dragen. Vanuit onze overtuiging geloven we dat onze achterban genoeg principieel, professioneel en materieel potentieel heeft om verantwoordelijkheid te nemen. Maar dan moeten we wel samen optrekken – als gezinnen, scholen en kerken. En dat vraagt (hernieuwde) inzet van ieder.

5. Vooruitblik: 'Bijbels Samenleven'

Met het project *Bijbels Onderwijzen* hebben we een stevig fundament gelegd voor het onderwijs. Maar opvoeden vindt vooral plaats in het gezin, en moet gedragen worden door de gemeente. De roep klinkt om verbreding. Daarom denken we na over een nieuw project, nu even onder de werktitel: Bijbels Samenleven.

Wat is het doel?

Een samenhangend denkkader ontwikkelen voor opvoeding, vorming en onderwijs, dat de hele leefwereld van het kind raakt. Denk aan thema's als:

- Gezag en gehoorzaamheid
- Man/vrouw en seksualiteit
- Mediagebruik en Woordcultuur
- Zondag en werkweek
- Heiliging en wereldgelijkvormigheid
- Burgerschap en roeping

Met dit kader willen we:

- scholen toerusten in onderwijs en identiteitsbeleid;
- gezinnen ondersteunen in de praktijk van opvoeding;
- kerkenraden bedienen met materiaal voor toerusting en pastorale begeleiding.

Dit is geen methode of beleidsstuk, maar een Bijbels gefundeerd richtinggevend model wat we graag samen met u willen ontwikkelen.

6. Appél: vertél het de kinderen

Laat deze oproep, een appél zijn dat ons samenbrengt. De tijden worden donkerder – en dat vraagt niet om achteruit verdedigen, maar om voorwaarts toerusten, in afhankelijkheid én met verantwoordelijkheid. De Heere heeft Zijn Woord toevertrouwd aan zondige mensen. Zie Rom. 3: 1 en 2: *Welk is dan het voordeel van den Jood? Of welke is de nuttigheid der besnijdenis? Veel in alle manier. Want dit is wel 2) het eerste, dat hun 3) de woorden Gods zijn toebetrouwd.*

kt 2) Dat is, het voornaamste, dat het fundament is van alle andere voordelen, die de apostel breder verhaalt Rom. 9:4, 5. Ef. 2:11, 12.

kt 3) Dat is, de instrumenten Zijns verbonds, begrepen in de Schriften van Mozes en de profeten, Ps. 147:19, 20. Hand. 7:38.

Om het te bewaren, te onderwijzen en door te geven. Niet in eigen kracht, maar in afhankelijkheid. Niet met behoudzucht, maar met bewogenheid. Niet met machteloosheid, maar met verwachting. Aan ouders: wees geen consument van christelijk onderwijs, maar vormgevers van het gezin als eerste plaats van onderwijs. Aan kerkenraden: wees geen stille toeschouwers, maar geestelijke leiders die richting geven, contact houden en toerusten. Aan bestuurders en onderwijzers: wees geen uitvoerders van beleid, maar dragers van roeping – met hoofd, hart en handen. Vertél het de kinderen -> vertellen is drie keer luisteren!

Tenslotte de aansporing uit Pred. 9 : 10 *40) Alles 41) wat uw hand vindt om te doen, 42) doe dat met uw macht; want 43) er is geen werk, noch 44) verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, waar gij heen gaat.*

Kt 40) Te weten al wat goed is en uw beroeping vordert.

Kt 41) Zie Lev. 25 op vers 28. Richt. 9 op vers 33.

Kt 42) Dat is, doe dat zo naarstiglijk en zo wel als gij kunt.

Kt 43) Dat is, als gij dood zijt, zo zult gij niets van dat alles kunnen doen wat men in dit leven doet.

Kt 44) Of: vernuft.